

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1006

Vragen van het lid **Omtzigt** (CDA) aan de Staatssecretaris van Financiën over *de hersteloperatie* (ingezonden 23 november 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Huffelen** (Financiën – Toeslagen en Douane) (ontvangen 4 december 2020).

Vraag 1 t/m 4

Krijgen ouders op dit moment inzage in het hele dossier dat de zaakbehandelaar heeft, conform de unaniem aangenomen motie-Leijten/Nijboer (Kamerstuk 31 066, nr. 722)?

Krijgen ouders op dit moment inzage in het hele dossier dat de zaakbehandelaar heeft op het moment dat hen een voorstel gedaan wordt? Zo nee, op basis waarvan moeten zij dan instemming geven of niet?

Krijgen ouders inzage in het dossier, inclusief alle op de zaak betrekking hebbende stukken, het onderzoeksdossier en het dossier/verslag/advies dat door de persoonlijk zaakbehandelaar naar het beoordelingsteam gestuurd wordt?

Krijgen gedupeerde ouders inzage in de reactie van het beoordelingsteam op het dossier/verslag/advies van de persoonlijk zaakbehandelaar? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1 t/m 4

De persoonlijk zaakbehandelaar gaat met de ouder in gesprek en verzamelt en stemt in samenspraak met de ouder alle relevantie informatie af waarop het oordeel over de regeling(en) waarop de ouder aanspraak heeft kan worden gebaseerd. De persoonlijk zaakbehandelaar geeft geen inhoudelijk advies. Dit is een aanpassing in de instructie ten opzichte van de start van UHT, omdat eerder nog werd gesproken van een pre-advies door de persoonlijk zaakbehandelaar. De beoordeling wordt vervolgens door het beoordelingsteam gedaan. Zij gebruiken de informatie die door de ouder en de persoonlijk zaakbehandelaar is samengesteld om tot een oordeel te komen. Deze informatie wordt ook gedeeld met de ouder. Als de ouder dit wenst al tussentijds, in de andere gevallen ten tijde van de afronding van de beoordeling. Als de ouder inzicht wil hebben in de informatie die naar het beoordelingsteam gaat, dan is dat natuurlijk mogelijk. De ouder krijgt dan de op dat moment samengestelde op de zaak betrekking hebbende stukken en de samenvatting die in het formulier is opgenomen. Na de beoordeling zal de persoonlijk zaakbehandelaar ook uitleg geven over de beoordeling, hoe deze tot stand is gekomen en hoe de berekening en het uiteindelijke bedrag tot

stand zijn gekomen. Op verzoek van de ouder kan de persoonlijk zaakbehandelaar een afspraak inplannen om samen met de ouder het dossier door te nemen. Daarbij kan de ouder indien gewenst ook de op de zaak betrekking hebbende stukken in zien, zoals bijvoorbeeld een overzicht van toekenningen en vorderingen en of schuldenoverzicht, dan worden deze aangeleverd aan de ouder. Mocht de ouder het volledige dossier met alle informatie die bekend is bij Toeslagen willen ontvangen, dan is dat ook mogelijk. De ouders kunnen derhalve in de verschillende fases van het proces inzage in het dossier krijgen.

Vraag 5

Herkent u dat een aantal ouders aangeeft dat hun eerst gevraagd wordt om een rekeningnummer en dat het erop lijkt dat de Belastingdienst erop aanstuurt dat het bedrag wordt overgemaakt en zij dan pas het voorstel op papier krijgen en pas op dat moment kunnen vragen om het dossier? Deelt u de mening dat dit de verkeerde volgorde is?

Antwoord 5

Het rekeningnummer van de ouder wordt zo vroeg mogelijk in het proces gecontroleerd. Wanneer er namelijk geen rekeningnummer aanwezig is of de ouder heeft een nog niet door de Belastingdienst gevalideerd rekeningnummer, kan het enige tijd in beslag nemen voordat dit rekeningnummer ook gevalideerd is en opgevoerd in het systeem. Mocht een betaling na beoordeling nodig zijn, zou dit op dat moment de nodige vertraging opleveren in het uitbetalen wat we hiermee proberen te voorkomen. Het is expliciet niet de bedoeling om aan te sturen op het eerst overmaken van een bedrag en dan pas op papier de beoordeling kunnen krijgen of een dossier kunnen opvragen.

Vraag 6

Kunt u aangeven welke werkinstructie er is voor de volgorde van de afhandeling van het dossier en voor de inzage in het dossier en informatievragen? Kunt u die werkinstructie(s) van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 6

De werkinstructies over de volgorde van het afhandelen van het dossier betreffen het beoordelingskader en het informatievergaringkader welke op 13 oktober jl. naar uw Kamer gestuurd zijn. Het informatievergaringkader is aangepast naar aanleiding van het AO van 15 oktober jl, deze treft u bijgaand aan. In deze versie staat het verhaal van de ouder nog meer centraal. Voor de volgorde van inzage in het dossier en informatievragen is er geen specifieke werkinstructie opgesteld. De ouder kan op elk gewenst moment in het proces inzage krijgen in het hersteldossier en alle op de zaak betrekking hebbende stukken. Zie hiervoor ook het antwoord op vragen 1 t/m 4.

Vraag 7

Handelt de UHT conform het verdedigingsbeginsel (art. 41 van het Handvest van grondrechten), nu gedupeerde ouders niet vooraf op de hoogte gesteld worden van het besluit, niet gehoord worden en niet de beschikking hebben over het dossier voorafgaand aan de beslissing?

Antwoord 7

Artikel 41 van het Handvest van grondrechten van de Europese Unie is niet van toepassing op deze hersteloperatie, omdat dit een uitsluitend interne Nederlandse aangelegenheid betreft. Dit neemt niet weg dat het proces rondom de besluitvorming naar mijn mening voldoet aan de inhoud van dit beginsel. Op grond van het verdedigingsbeginsel dient, in dit geval, een ouder in de gelegenheid te worden gesteld zijn of haar zienswijze naar voren te brengen, vóórdat een bezwarend besluit wordt genomen. Om daar effectief van gebruik te kunnen maken, moet hij of zij ook inzage krijgen in de stukken. Voor een beschrijving van het proces rondom de besluitvorming verwijs ik naar mijn antwoorden van 10 november jl. op vragen die tijdens het VAO Hersteloperatie zijn gesteld en naar de antwoorden op de vragen 1 tot en met

4 hiervoor.⁵ Dit proces maakt een ruimhartige wijze van het delen van de relevante informatie, waaronder de op de zaak betrekking hebbende stukken, en het uitwisselen van zienswijzen met de ouders in de fase voorafgaand aan de beslissing mogelijk.

Vraag 8

Schenden het kabinet en de UHT het vertrouwensbeginsel, aangezien vele toezeggingen over tijdige afhandeling niet worden nagekomen zowel op individueel als op collectief niveau? En aangezien de inzage in dossiers nog steeds niet plaatsvindt, terwijl die wel meerdere keren is toegezegd en ook wettelijk geborgd is? Kunt u deze vragen uitgebreid beantwoorden?

Antwoord 8

Ik betreur het ten zeerste dat de afhandeling niet mogelijk is gebleken binnen een redelijke termijn. Helaas kost een zorgvuldige afhandeling meer tijd dan aanvankelijk voorzien. Zoals ik uw Kamer eerder heb bericht kost met name het samenstellen van projectdossiers veel tijd. Ik meen echter dat het vertrouwensbeginsel niet is geschonden doordat de genoemde streeftermijn niet is gerealiseerd. Dat laat onverlet dat onverminderd wordt ingezet op een zo snel als mogelijke afhandeling.

Vraag 9

Schenden het kabinet en de UHT het rechtsgelijkheidsbeginsel omdat ouders van eenzelfde kinderopvanginstelling verschillend behandeld worden, ook wanneer zij zelf geen materieel andere zaken gedaan hebben?

Antwoord 9

Als twee gevallen volledig gelijk zijn, moeten zij op grond van het gelijkheidsbeginsel gelijk worden behandeld. Dit wordt ook nagestreefd bij de uitvoering van het herstel. Het enkele feit dat ouders bij dezelfde kinderopvanginstelling hebben gezeten, hoeft echter nog niet te betekenen dat sprake is van gelijke gevallen. Voor die beoordeling moeten alle feiten en omstandigheden worden meegewogen.

Vraag 10

Schenden het kabinet en de UHT het motiveringsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel, bijvoorbeeld omdat ouders geen inzage krijgen in de onderliggende stukken en soms niet eens een formele berekening krijgen?

Antwoord 10

Zoals ik bij het antwoord op vraag 7 heb aangegeven, voorziet het proces rondom de besluitvorming in de hersteloperatie in een ruimhartige wijze van het delen van de relevante informatie, waaronder de op de zaak betrekking hebbende stukken, met de ouders. Ook geeft de persoonlijk zaakbehandelaar een uitleg over de beoordeling, hoe deze tot stand is gekomen en hoe de berekening en het uiteindelijke bedrag tot stand zijn gekomen. Dit geheel wordt ook getoetst bij de ouder in een gesprek. De motivering en berekening worden ook schriftelijk gegeven en er wordt een formele beschikking afgegeven. Daarmee wordt voldaan aan het motiverings- en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Vraag 11

Bent u bereid om juridisch advies te vragen, bijvoorbeeld aan een bekwaame vaktechnische coördinator, die al eerder een treffende analyse geschreven heeft over CAF 11, over de vraag of in het herstelproces de algemene beginselen van behoorlijk bestuur geschonden worden?

Antwoord 11

Inmiddels zijn er meerdere vaktechnische coördinatoren aangesteld in de hersteloperatie. Binnen UHT zijn nu 14 vaktechnisch coördinatoren actief. 11 Daarvan verlenen bijstand vanuit diverse directies van de Belastingdienst. Geen van deze vaktechnisch coördinatoren heeft in het verleden een rol gespeeld bij beslissingen inzake CAF-zaken. Deze vaktechnisch coördinatoren

⁵ 2020Z21093.

zijn goed bekend met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en zien erop toe dat deze worden nageleefd.

Vraag 12

Ligt er al een advies of memo (of een andere document) over de hersteloperatie en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur? Zo ja, kunt u die aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 12

Nee, een dergelijk advies of memo is niet opgesteld. Zoals ik in het antwoord op vraag 11 heb aangegeven zien de aangestelde vaktechnisch coördinatoren erop toe dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur worden nageleefd.

Vraag 13 en 14

Hoeveel kinderen van de gedupeerde ouders zijn op de lijsten van de Fraude Signaleringsvoorziening (FSV, zwarte lijsten) geplaatst?⁶
Hebben kinderen, die op de FSV-lijst geplaatst zijn, ook nadelen ondervonden van het feit dat ze op de FSV-lijsten geplaatst zijn?

Antwoord 13 en 14

Voor zover nagegaan kan worden zijn er nooit kinderen zelfstandig in FSV geregistreerd. Bij een signaal wordt altijd de toeslaggerechtigde geregistreerd en dat betreft de ouder. Wel komt het voor dat bij de toelichting van een signaal over een toeslaggerechtigde ook de kinderen staan vermeld waarop de toeslag betrekking heeft. Bij hoeveel signalen kinderen staan vermeld is niet bekend. Echter, in principe had een dergelijke vermelding geen directe gevolgen voor de kinderen omdat er bij een check op FSV alleen zelfstandig geregistreerde personen naar boven kwamen.

Vraag 15

Hoeveel van de gedupeerde ouders hebben inzage kunnen krijgen in hun hele FSV-dossier tot nu toe? Wat is de reden dat dit zo moeizaam verloopt?

Antwoord 15

De persoonlijk zaakbehandelaar verzamelt de stukken die van belang zijn voor de beoordeling of een ouder aanspraak kan maken op een van de herstelregelingen. Als de ouder die stukken wil inzien dan wordt daar de mogelijkheid voor geboden. Geconstateerd is dat van de 167 ouders waarvoor een verzoek tot inzage in FSV is gedaan, 63 ouders een vermelding en notitie in FSV hebben. Deze notities zijn toegevoegd aan het dossier en worden meegenomen in de uiteindelijke beoordeling. Er wordt niet bijgehouden hoeveel ouders gebruik maken van de mogelijkheid om de stukken voorafgaand aan de beoordeling in te zien.

Vraag 16

Hoeveel ouders hebben tussen 1 juli en 19 november een voorstel inclusief een voorlopige beschikking gekregen over alle kinderopvangtoeslag (KOT)-jaren waarvoor zij herbeoordeling hebben aangevraagd?

Antwoord 16

Dit betreft 176 ouders, zie hiervoor ook de vierde Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag.

Vraag 17

Wanneer start de informatiecampagne voor gedupeerde ouders waar de Kamer om gevraagd heeft?⁷

Antwoord 17

Het vinden van ouders die zich nog niet hebben gemeld, gebeurt via een getrapte communicatie-aanpak:

⁶ Gegevensbeschermingsbeoordeling FSV-lijsten, versie 1.2 van november 2019

⁷ Motie van het lid Omtzigt c.s., Kamerstuk 31 066, nr. 672

Via de huidige en nieuwe kanalen van de Belastingdienst: de website, oproepen tijdens de ouderwebinars en via brieven. Als nieuw kanaal is daarnaast op 23 november jl. de speciale herstel kinderopvangtoeslag facebook pagina live gegaan.⁸

Via gemeenten worden ouders tijdens het zogenaamde intakegesprek actief bevraagd op hun problematiek. Is de achtergrond van de problematiek direct te relateren aan problemen met de toeslagen? Heeft de ouder zich nog niet gemeld? Dan zal de gemeente de ouder actief adviseren om dat alsnog te doen.

Vanaf januari 2021 voeren we een gerichte, pro-actieve en brede campagne om ouders op te roepen zich bij ons te laten melden. Hiervoor worden diverse kanalen ingezet, zoals brieven, een oproep/meldpunt op toeslagen.nl/herstel, video-oproepen op Twitter en Facebook, en oproepen via onze stakeholders en in de media. In dit kader wordt ook een nieuw Twitter account opgezet in lijn met de speciale herstel kinderopvangtoeslag facebook pagina. Daarnaast intensiveren we in de periode januari -maart 2021 de inzet van onder andere branche- en kinderopvangorganisaties, de Nationale ombudsman en maatschappelijk dienstverleners om ouders gericht te benaderen. Daarbij kijken we ook of de inzet van bredere communicatiekanalen efficiënt kan zijn om nog meer mensen te bereiken.

Vraag 18

Wanneer stuurt u de beloofde brief over juridische bijstand voor de ouders aan de Kamer?

Antwoord 18

In de gelijktijdig met deze antwoorden verzonden vierde Voortgangsrapportage kinderopvangtoeslag treft u de toegezegde uitwerking van de juridische bijstand voor ouders.

Vraag 19

Wanneer stuurt u de beloofde brief over de rol van het Openbaar Ministerie bij de start van het kinderopvangtoeslagschandaal naar de Kamer – kennelijk samen met de Minister van Justitie en Veiligheid, naar wie u deze toezegging doorverwees in de laatste brief?

Antwoord 19

Deze toegezegde brief wordt separaat aan uw Kamer gezonden

Vraag 20

Zijn kopieën van alle dossiers (inclusief de e-mailcorrespondentie) al overgebracht naar de hotspot? Zo nee, wat is daarvoor het tijdpad?

Antwoord 20

Vooruitlopend op het overdragen aan het Nationaal Archief (NA) is de Toeslagenaffaire reeds aangemerkt als hotspot bij het Ministerie van Financiën. De hotspot Toeslagenaffaire zal uiterlijk over 20 jaar overgebracht worden. Het vroegtijdig overbrengen van de broninformatie naar het NA is in verband met de uitvoering van de reguliere toeslagprocessen en herstelacties niet wenselijk, omdat directe beschikking over gegevens bij de uitvoering essentieel is. Een hotspot NA is een erfgoedinstrument en geen bedrijfsvoeringsinstrument. Uiteraard zien we het grote belang van het veiligstellen en behouden wat nodig is voor de hersteloperatie. Om ervoor te zorgen dat fysieke informatie bewaard blijft geldt daarom een moratorium op de fysieke dossiers. Ook is, ten aanzien van Toeslagen, besloten om managementverslagen, mails en overige zaakgebonden informatie tot nader order niet te vernietigen. Vanuit het perspectief om op korte termijn een proces in te richten en uit te voeren om massaal de voor de hersteloperatie relevante informatie te kopiëren is zeer onwenselijk. Dit onder andere vanwege de grote technische impact, beperkte technische mogelijkheden en de benodigde kennis vanuit de hersteloperatie. Wel zal ik een onafhankelijke partij vragen toe te zien op de inrichting van de hotspot. Daarnaast zal deze onafhankelijke partij ook gevraagd worden toe te zien op het veiligstellen en bewaren van de

⁸ <https://www.facebook.com/HerstelKinderopvangtoeslag/>

persoonlijke dossiers zodat informatie niet vroegtijdig vernietigd wordt. Ik zal in de vijfde voortgangsrapportage (begin februari 2021) u nader informeren hierover, zoals ook opgenomen in de motie Omtzigt.⁹

Vraag 21

Wilt u het volledige, maar dan ook echt het volledige feitenrelaas aan de Kamer doen toekomen, zoals gevraagd in november 2019¹⁰ en beantwoord met de Auditdienst Rijk (ADR)-tijdlijn in mei en juni 2020¹¹, waarop bijvoorbeeld het memo van mevrouw Palmen uit maart 2017 en alle effecten die het had ontbreekt?

Antwoord 21

Met het verstrekken van het memo uit maart 2017 is aangegeven dat dit memo toen niet de politieke en ambtelijke top heeft bereikt¹². Middels een vandaag separaat verstuurd brief stuur ik u vandaag wel de ongelakte versie van het memo. De vraag naar een zo volledig mogelijke tijdlijn is ook onderdeel van het onderzoek van de Parlementaire onderzoekscommissie kinderopvangtoeslag (hierna POK). Ik hecht veel waarde aan de uitkomsten en conclusies van deze onderzoekscommissie en wil daar in mijn uitlatingen richting uw Kamer niet op vooruit lopen.

Vraag 22

Welke documenten waar de ADR wel om vroeg, maar die hij niet kreeg (overdrachtdossiers, inwerkdossiers, specifieke verslagen) zijn alsnog gevonden de afgelopen tijd? Kunt u die aan de Kamer doen toekomen?

Antwoord 22

In de uw Kamer op 13 oktober jl. gestuurde antwoorden op schriftelijke vragen over de brief van 18 september 2020 over de politieke besluitvorming van het CAF-team heb ik aangegeven dat één door de ADR gevraagde verslagen van het MT-toeslagen alsnog gevonden is, deze is toen ook aan uw Kamer gestuurd.¹³ Zoals ik toen ook schreef zijn er geen overige stukken, zoals bestuursraad- en ministersstaf verslagen, meer aangetroffen. Een «Kennismaking Belastingdienst» notitie van 4 februari 2014 is niet als overdrachtdossier (waarnaar de ADR gevraagd had) aangemerkt en is overigens bij het op 15 november 2019 gepubliceerde Wob verzoek al openbaar gemaakt. In de aan uw Kamer op 28 april jl. verzonden antwoorden op schriftelijke vragen bent u eerder geïnformeerd dat een overdrachtdossier voor de directeur-generaal (DG) Belastingdienst tot het verschijnen van het ADR-rapport niet aangetroffen werd.¹⁴ Het zou hier gaan om een papieren overdrachtdocument van de vorige DG aan de (voormalige) nieuwe DG. Na het verschijnen van het ADR-rapport heeft de ADR een signaal gekregen dat er wel sprake zou zijn van een overdrachtdocument. Omdat op het moment dat de ADR dit signaal ontving het onderzoek naar de toeslaggerelateerde CAF-zaken was afgesloten heeft de ADR dit signaal niet meer in haar onderzoek kunnen betrekken. Dit document is echter tot op heden niet aangetroffen. Wel is een map aangetroffen «Inwerkdossier Jaap Uijlenbroek» waar allerlei losse documenten in staan. Dit betreffen documenten die zijn voorbereid door de verschillende dienstonderdelen. Hierin is ook een memo opgenomen van het onderdeel Belastingen en Toeslagen waarin ook de directie Toeslagen de stand van zaken schetst. In de bijlage treft u dit memo aan. De status van dit document is niet helder, omdat enkel losse documenten zijn aangetroffen en geen heel introductiedossier.

Vraag 23

Kunt u deze vragen een voor een en binnen twee weken beantwoorden?

⁹ Kamerstuk 31 066, nr. 728.

¹⁰ Motie van het lid Omtzigt c.s., Kamerstuk 35 302, nr. 21

¹¹ Kamerstuk 31 066, nr. 639

¹² Kamerstuk 31 066, nr. 717.

¹³ Kamerstuk 31 066, nr. 714.

¹⁴ Kamerstuk 31 066, nr. 629.

Antwoord 23

Deze antwoorden zijn binnen twee weken beantwoord. Vanwege de samenhang zijn de antwoorden op de vragen 1 tot en met 4 evenals 12 en 13 samen beantwoord.

Bijlagen
Informatievergaringskader (vraag 6)
Memo Introductiedossier DG 19 januari 2017 (vraag 22)